

Oslo, 10.mai 2022

Innspill til ny folkehelsemelding

fra Nasjonal arbeidsgruppe for bedre uteområder i skoler og barnehager

Vi takker for muligheten til å komme med innspill til ny folkehelsemelding.

Nasjonal arbeidsgruppe for bedre uteområder i skoler og barnehager er en bredt sammensatt gruppe, som har som formål å bidra til bedre utforming av uteområder i skoler og barnehager. Organisasjonene representerer til sammen i underkant av 3 millioner medlemmer. Under pandemien viste uteområdene ved skoler og barnehager seg å ha stor betydning som oppholdssteder for barn og unge, også etter skoletid.

I 2019 publiserte [Norges Miljø- og biovitenskapelige Universitet](#) (NMBU) en rapport basert på oppdrag fra Helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet der formålet var å komme med anbefalinger om hvordan en kan sikre kvalitet i utformingen. Rapporten avdekket at gode uteområder er avgjørende for barns helse og utvikling. Rapporten viste også at det mangler tydelige krav til disse uteområdene. Både i rapporten og fra praksis rundt om i landet, er det avdekket at innholdet ikke møter barnas behov for fysisk aktivitet, lek og utfoldelse. Dette er alvorlig fordi skolers og barnehagers uteområder er arenaer der en når alle barn og kan dermed bidra til å utjevne sosial ulikhet i helse. Når byer og tettsteder fortettes er dette dessuten områder som har stor betydning for nærmiljøene når skole- og barnehagedagen er over.

Gjennom flere år har det vært gjort en stor innsats for å bedre inneklimate i norske skoler og barnehager, mens uteområdene forsømmes. Det finnes ingen forskrifter som pålegger kommunene å ha en viss størrelse eller kvalitet på uteområdene for barn og unge, kun anbefalinger bl.a. i Forskrift om Miljørettet helsevern i skoler og barnehager. Rapporten avdekket at de ansvarlige for miljørettet helsevern i kommunene, planleggere og landskapsarkitekter som ofte står for den detaljerte utformingen av områdene opplever at uteområdene nedprioriteres og ønsker seg tydeligere krav og bedre veiledning.

Organisasjonene i arbeidsgruppen står samlet om fem anbefalinger for bedre uteområder i skoler og barnehager:

1. Nasjonale krav til arealstørrelse og innholdskvaliteter

Nasjonal arbeidsgruppe for bedre uteområder i skoler og barnehager understreker betydningen av å følge opp [anbefalingene i rapporten fra NMBU](#) om å stille tydelige nasjonale krav til arealstørrelse og innholdskvaliteter.

2. Nasjonal veiledning med anbefalinger for areal og kvalitet

Det er stort behov for at det utarbeides en veileder for å sikre tilstrekkelig areal og kvalitet i utformingen av skolars og barnehagers uteområder. Uteområdene må utformes med mål om å stimulere til mest mulig fysisk aktivitet og variert bruk, tilpasset de ulike aldersgruppene. Veilederen bør ta for seg hele prosessen fram til ferdige anlegg, inkludert skjøtsel og vedlikehold. Et bredt spekter av ulike aktører og forvaltningsnivåer vil ha stor nytte av dette.

3. Nasjonal statistikk og kunnskapsgrunnlag for uteområder i skoler og barnehager

Det er behov for å utarbeide nasjonal statistikk blant annet for uteområdestørrelser og barnas/ elevenes tilfredshet med uteområdene både for barnehager og skoler. Slik statistikk finnes for blant annet barnehagers innearealer, men ikke for uteområder. Behovet for å få en landsdekkende oversikt og tilstandsvurdering er stort.

4. Nasjonale pilotprosjekter – prosessarbeid, bygging og følgeforskning

Det er behov for å utvikle gode og etterprøvbare eksempler som viser hva som fungerer for barnas helse og trivsel. Gjennom pilotordninger kan det jobbes systematisk med å utvikle ulike kvalitetsindikatorer. Det bør etterstrebes at disse kvalitetsindikatorene ikke utelukkende vil gjelde nybygg, men også kan overføres til oppgraderinger og vedlikehold av eksisterende utearealer.

5. Økonomiske virkemidler som stimulerer til bedre og mer helhetlig utvikling av uteområder i barnehager og skoler.

Det er behov for å etablere en ny nasjonal tilskuddsordning som stimulerer til en mer helhetlig utvikling av uteområder i barnehager og skoler. Tilskuddsordningene bør stimulerer til de anbefalingene som finnes om kvalitet i rapporten ["Uteområder i skoler og barnehager- hvordan sikre kvalitet i utformingen"](#).

Vi stiller gjerne til et møte for å utdype synspunktene og innspillene, og ønsker lykke til med det videre arbeidet.

På vegne av arbeidsgruppen,

Lisa Mari Watson
Daglig leder i Tverga
Sign.

Kontaktinformasjon
Telefon: 92403494
E-post: lisa@tverga.no

Den nasjonale arbeidsgruppen for bedre uteområder i skoler og barnehager består av:

[Tverga – ressursenteret for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet](#)

[Norske landskapsarkitekters forening](#)

[Naturvernforbundet](#)

[Bad, park og idrett](#)

[Nasjonalforeningen for folkehelsen](#)

[Norsk Friluftsliv](#)

[Norges idrettsforbund](#)

[Friluftsrådernes Landsforbund](#)

[Lala Tøyen](#)

[Asplan Viak](#)

[Vestland fylkeskommune \(representerer fylkeskommunene i gruppen\)](#)

[Foreldreutvalget for barnehager](#)

[Foreldreutvalget for grunnopplæring*](#)

*Foreldreutvalget for grunnopplæring er representert som en observatør rolle i nasjonal arbeidsgruppe og sender derfor eget innspill til folkehelsemeldingen.

